

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15CoE/253/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117201890
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Lukáč
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4117201890.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lukáča a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Martiny Balegovej, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 45 869 464, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava (korešpondenčná adresa: Vajnorská 100/A, Bratislava), IČO: 50 361 368, proti povinnému: W. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X. XXX (korešpondenčná adresa: L. XXXX/XX, E.), o vymoženie sumy 1.074,89 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 18Er/62/2017-26 zo dňa 3.3.2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 18Er/62/2017-26 zo dňa 3.3.2017 **p o t v r d z u j e**.

II. Odvolací súd v konaní **p o k r a č u j e** s právnym nástupcom oprávneného, so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 41 ods. 2, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a príslušnými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch č 129/2010 Z. z., a zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z .z..

3. Súd prvej inštancie uviedol, že právny vzťah medzi oprávneným a povinným vznikol na základe Zmluvy o úvere (ďalej len "zmluva") uzatvorenej dňa 29.1.2009 medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. a povinným. Súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu medzi Poštovou bankou, a.s. ako dodávateľom a povinným ako spotrebiteľom ako spotrebiteľskú zmluvu a na právny vzťah medzi účastníkmi je nutné okrem ustanovení Všeobecných obchodných podmienok Poštovej banky, a.s. (ďalej len "VOP"), na ktoré sa odôvodnenie rozsudku odvoláva aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ktoré majú kogentnú povahu a sú súčasťou obsahu záväzku bez ohľadu na dohodu strán. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Veriteľ môže na základe takejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by inak bol príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom dodávateľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým VOP, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovský

súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy, a teda dodávateľ musí mať istotu, že si ho môže do zmluvy uvádzať. Takto formulovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka v štandardne formulovanej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach, resp. obchodných podmienkach pre úver, inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojedná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní je neprijateľnou podmienkou, ktorá je zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a teda bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. Rozhodcovská doložka v zmluve a vo VOP spolu so zmluvou má charakter štandardnej formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený používa s vopred neurčitým počtom spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch. Nakoľko rozhodcovská doložka je súčasťou VOP, nemožno považovať takúto rozhodcovskú doložku za individuálne dojednanú. V čase uzavretia zmluvy v spojení s VOP ešte medzi účastníkmi neexistoval z uzavretej zmluvy žiadny spor. Takýmto spôsobom sa pred vznikom akéhokoľvek sporu s oprávneným bez primeraného dôvodu povinný vopred vzdal svojich práv uplatniť svoje nároky alebo brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Je síce pravdou, že niekedy rozhodcovská doložka dáva dlžníkovi právo obrátiť sa v spore s veriteľom aj na všeobecný súd, avšak toto právo je len formálne, pretože je obmedzené iba do doby, kým nepodá veriteľ návrh na prejednanie sporu na rozhodcovský súd. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedenej skutočnosti zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

4. Proti tomuto uzneseniu podal právny zástupca oprávneného v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Vo svojom odvolaní oprávnený uviedol, že prekročením zákonných limitov pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa výslovné znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistil skutkový stav, ktorý neobstojí a odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. S poukazom na znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku uviedol, že exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Inak povedané, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo ako súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve len ako tzv. exekučný súd. Z povahy veci teda nie je možné priznať exekučnému súdu väčší rozsah vecnej preskúmvavej pôsobnosti. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 159/2009. Mal za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Teda je tu prekážka „res iudicata“ a uvedeným konaním dochádza k porušeniu článku 2 ods. 2 Ústavy SR, nakoľko súd svojím konaním išiel nad rámec zákona. Nie je možné, aby súdy ignorovali vôľu zákonodarcu, ktorú jasne vyjadril pri konštruovaní vzťahu medzi súdnym a rozhodcovským konaním. Dal do pozornosti, že oprávnený Poštová banka postupovala v súlade s § 93 b) zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijatť túto zákonom stanovenú ponuku. Poukázal aj na porušenie zákazu retroaktivity aplikáciou ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení pred účinnosťou tohto znenia. Poukázal aj na odlišný postup iných súdov v tejto oblasti. Konštruovaním nového skutkového stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistil skutkový stav, ktorý neobstojí a odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Všetko uvedené oprávnený konštatoval s poukazom na rozsiahlu judikatúru súdov a Ústavného súdu SR v tejto oblasti. Na podklade vyššie uvedených skutočností oprávnený navrhol zmenu napadnutého rozhodnutia tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, príp. alternatívne navrhol napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súd prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP.

6. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že návrhom zo dňa 15.03.2015 oprávnený žiadal, aby súd poveril vyššie uvedeného súdneho exekútora vykonaním exekúcie v neprospech povinného a vymožením pohľadávky vo výške 1.074,89 EUR s príslušenstvom. Exekučné konanie sa začalo dňa 31.03.2015.

Exekučným titulom v tomto konaní je rozhodcovský rozsudok č. k. PC-B/0413/0182, ktorý vydal dňa 30.10.2013 Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. so sídlom v Bratislave, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.11.2013 a vykonateľnosť 03.12.2013. Súdny exekútor doručil dňa 30.1.2017 súdu prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Následne súd prvej inštancie vydal napadnuté uznesenie.

7. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 01.01.2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

8. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

9. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

10. Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

11. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

12. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, proti rozhodnutiu súdu podľa odsekov 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, a preto s poukazom na § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

17. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti dodáva, že právna úprava spotrebiteľskej zmluvy je v našom právnom poriadku obsiahnutá v § 52 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, pričom jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Charakteristickým znakom týchto zmlúv je to, že sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu týchto zmlúv alebo ich zmien. Súd prvej inštancie preto správne posúdil predmetný právny vzťah ako spotrebiteľský, na ktorý sa musí použiť spotrebiteľské právo.

18. V tomto smere je potrebné poukázať aj na § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní v spojení s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V zmysle týchto ustanovení, v prípade, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí posudzovať aj to, či bol rozhodcovský rozsudok vydaný v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní a či nie sú naplnené dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Ak by exekučný súd tieto dôvody zistil, musí exekúciu zastaviť. V prípade, ak by takéto dôvody súd zistil už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie môže žiadosť o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietnuť, nakoľko by bolo nelogické vydať poverenie a následne exekúciu zastaviť.

19. Súd prvej inštancie preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní správne preskúmal nielen žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, ale aj zmluvu o úvere, a to v súlade s ustanoveniami, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy, nakoľko predmetná zmluva o úvere môže obsahovať viaceré neprijateľné podmienky.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu jednou z neprijateľných podmienok tak, ako správne ustálil aj súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, je aj samotná rozhodcovská doložka, ktorá akákoľvek, bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa bola spôsobená aj tým, že spotrebiteľovi bolo zároveň týmto postupom odňaté právo brániť sa a podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky) a taktiež nebola individuálne dojednaná, spotrebiteľ si ju nemohol osobitne vyjednať a nemal reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah.

21. Odvolací súd preto považuje celý postup od rozhodcovskej doložky až po rozhodcovský rozsudok za prejav zneužitia práv dodávateľa. Ide o také konanie dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstará ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy, pričom výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej doložky, ktorá je neplatná, považuje odvolací súd za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa. Preto odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aplikoval § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní, nakoľko súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného

titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnú rozhodcovskú doložku) ani nemal byť vydaný. S poukazom na charakter predmetnej rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvej inštancie preto taktiež správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

22. V intenciách vyššie uvedených zákonných skutočností odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vo výroku vecne správne.

23. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

24. Krajský súd v Nitre zistil, že oprávnený bol ku dňu 9.8.2017 vymazaný z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka číslo: 6058/B z dôvodu jeho zlúčenia s obchodnou spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, ktorá je jeho univerzálnym právnym nástupcom. Z tohto dôvodu rozhodol odvolací súd v zmysle § 64 CSP tak, ako je uvedené v druhom výroku tohto uznesenia, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom oprávneného - so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s..

25. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.